

z dnia 26 marca 2019 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2018.

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2018 poz. 994 z późn. zm.) oraz art. 179 ust 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2018 poz. 998 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2018 oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań w roku 2019 na terenie Gminy Małomice, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrz Małomic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Józef Chuchra

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2018

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art.179 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2018 r., poz.998 z późn. zm.), który zobowiązuje Burmistrza do złożenia Radzie Miasta rocznego sprawozdania z realizacji zadań do dnia 31 marca każdego roku.

I. Określenie zadań własnych gminy

Katalog zadań zawarty w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pozwala na stworzenie w gminie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie. Do zadań gminy zgodnie z ustawą należą:

- opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych poprzez:
- zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
- sporządzanie sprawozdań z zakresu wspierania rodziny;
- realizacja zadań wynikających z programów z zakresu wspierania rodziny.

II. Gminny Program Wspierania Rodziny

Rada Gminy Małomice w dniu 20 stycznia 2017 r. Uchwałą nr XXXIII/144/2017r przyjęła Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Małomice na lata 2017 – 2019, który obecnie obowiązuje.

Głównym celem programu jest stworzenie prawidłowych warunków do wychowania dzieci w środowisku rodzinnym oraz wsparcie rodzin, które przeżywają trudności w wykonywaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W programie realizowane są cele szczegółowe tj.:

1. tworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin,
2. wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie zasobów tkwiących w rodzinach.

Finansowanie gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Małomice na lata 2017-2019 odbywa się w ramach środków budżetu Gminy Małomice, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

III. Wzmocnienie funkcji i roli rodziny poprzez rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych

Wobec rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej, Ośrodek Pomocy Społecznej w Małomicach podejmował działania, których celem było zapewnienie i wsparcia pomocy, szczególnie poprzez:

- analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnienie roli funkcji rodziny,
- rozwijanie umiejętności opiekuńczo wychowawczych rodziny,
- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- pomoc w integracji rodziny,
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążenie do reintegracji rodziny.

Asystent rodziny to osoba przez pewien czas wspierająca rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Asystent rodziny towarzyszy rodzinom we wprowadzeniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu, oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakierunkowana jest na profilaktykę tak, aby dziecko zostało utrzymane w ich środowisku naturalnym gmina poprzez zatrudnienie asystentów rodziny prowadzi takie działania wprowadzając różnorodne formy pomocy środowiskowej dla rodzin dysfunkcyjnych.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Małomicach powołał zespół ds. asysty rodzinnej zarządzeniem nr OA.0012.27.2015 z dnia 10 sierpnia 2015r, gdzie przewodniczącym zespołu jest asystent rodziny. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele OPS, wychowawcy, pedagodzy ze szkół oraz kuratorzy sądowi. Zadaniem Zespołu jest analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny. Dodatkowym zadaniem Zespołu wynikającym z niniejszego Zarządzenia jest wspieranie rodziny w przezwyciężeniu trudności życiowych poprzez ustalenie planu pomocy dla rodziny. Zespół powoływany jest w przypadku stwierdzenia zagrożenia lub bardzo niepokojącej sytuacji w rodzinie. W czasie posiedzenia zespołu zostaje omówiona sytuacja rodziny, która pozostaje pod opieką asystenta rodziny, zostaje ustalony odpowiedni plan pracy z rodziną w zakresie wspierania w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, który powinien być przedstawiony opiekunom prawnym dzieci, celem akceptacji i realizacji.

IV. Asystent rodziny

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 r., poz.998 z późn. zm) od 2013 roku w OPS w Małomicach zatrudniono asystenta rodziny.

W związku ze zmniejszającą się liczbą rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi od stycznia 2018 r., Ośrodek Pomocy Społecznej w Małomicach zatrudniał jednego asystenta rodziny na pełen etat na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy. Wsparciem asystenta rodziny objętych było 17 rodzin w których przebywało 46 dzieci. W 2018 roku asystent rodziny zakończył współpracę w 5 rodzinach:

- z powodu zmiany miejsca zamieszkania 1 rodzina,
- osiągnięcia zamierzonych celów w 4 rodzinach.

Na koniec roku wsparciem asystenta rodziny objętych było 12 rodzin.

Asystent rodziny jest profesją w systemie wspierania rodziny, wprowadzoną ustawą o wspieraniu rodziny, której cechami charakterystycznymi są kompleksowe działania podejmowane

wobec rodziny i polegające przede wszystkim na towarzyszeniu rodzinie, z zachowaniem profesjonalnych relacji, w pokonywaniu trudności, poprawie funkcjonowania i zmianie niekorzystnych dla rodziny sytuacji kryzysowych.

- Asystent rodziny zatrudniony w Ośrodku Pomocy Społecznej w Małomicach realizował zadania:
- pomoc w poprawie sytuacji bytowej oraz w uzyskaniu samodzielności materialnej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych (zapisy do psychologa);
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną; opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodzin;
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci rodzin.

Praca asystenta rodziny przybiera formę socjalno -wychowawczą. Asystenci uczą rodziców, jak prawidłowo wychowywać i sprawować opiekę nad dziećmi, między innymi przekazują informacje na temat prawidłowych postaw rodzicielskich, sposobów komunikowania się, metod wychowawczych, uświadamiają rodziców jaką pełnią rolę wobec dzieci, pokazują korzyści z tworzenia pozytywnych wzorców. Dostarczają informacji dotyczących sposobów i miejsc spędzania wolnego czasu z dziećmi. Modelują zachowanie rodziców względem dzieci. W czasie kontaktów z rodziną pokazują, jak spokojnie rozmawiać z dziećmi, jak wydawać polecenia i je egzekwować, jak pomagać dzieciom w odrabianiu lekcji. Prowadzą treningi umiejętności wychowawczych oraz organizacji dnia codziennego, w tym podziału obowiązków między członków rodziny. Zachęcają do okazywania dzieciom miłości. Motywują rodziców do dbałości o edukację i rozwój dziecka, do kontrolowania osiągnięć szkolnych dzieci, pokazywania korzyści z uczęszczania dziecka do szkoły i przedszkola. Towarzyszą w kontaktach z nauczycielami, pedagogiem. W razie niepokojących objawów w zachowaniu dziecka motywują rodziców do zdiagnozowania poziomu rozwoju, potrzeb i możliwości oraz zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych dzieci w poradniach psychologiczno - pedagogicznych lub innych poradniach specjalistycznych.

W rodzinach objętych asystą prowadzone były następujące działania:

- instruktaż prawidłowego sprzątnięcia mieszkania (sporządzanie stałych czynności utrzymujących porządek w mieszkaniu – podział obowiązków członków rodziny, dbanie o właściwy wizerunek warunków mieszkaniowych przed domem,
- trening kulinarny (zasady zdrowego żywienia),
- trening kompetencji w zakresie dbania o zdrowie (edukacja i trening w zakresie profilaktyki zdrowotnej i higieny, zasady pielęgnacji dzieci),

edukacja w zakresie zachowania higieny (zasady przestrzegania higieny, czynności higieny, choroby związane z zaniedbaniem higieny osobistej), przestrzegania właściwych godzin kładzenia dzieci spać,

edukacja w zakresie gospodarowania budżetem (analiza dochodów i wydatków, planowanie i monitorowanie wydatków, nabywanie umiejętności racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi poprzez określenie stopnia ważności potrzeb, niebezpieczeństwa (zobowiązania wynikające z podjęcia pożyczki gotówkowej, zakupów na raty, itp., zasady działania kart kredytowych),

edukacja w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami (sposoby oszczędzania wody, prądu, gazu, itp., założenie organizera porządkującego dokumentację),

wykorzystywanie swoich możliwości i uprawnień w celu pozyskania dodatkowych dochodów,

pomoc w załatwieniu spraw urzędowych,

tworzenie regulaminu prawidłowego zachowania w domu,

zasady związane z prawidłowym zachowaniem wobec rodzeństwa i rodziców;

Ponadto w ramach swoich obowiązków każdy asystent rodziny jest zobowiązany zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do opracowania i realizacji planu pracy z rodziną, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. W przypadku podejmowania działań na rzecz rodziny, której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej asystent zobowiązany jest do opracowania i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej z uwagi na konieczność skoordynowania działań z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

Zadania asystenta rodziny realizowane są zgodnie z przepisami ustawowymi i polegają przede wszystkim na prowadzeniu pracy z rodzinami, u których występuje wiele sprzężonych problemów, do których należą m.in.:

niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze oraz prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo, przewlekła choroba, niepełnosprawność, przemoc, wyuczona bezradność, zaburzenia psychiczne, a których występowanie powoduje trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Praca asystenta rodziny odbywa się w miejscu zamieszkania tych rodzin i poza nim, przy aktywnym współdziałaniu i współpracy pracownika socjalnego z rejonu osoby objętej wsparciem asystenta.

Decyzję o przydziale asystenta rodziny do danej rodziny podejmuje Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Małomicach na podstawie wniosku pracownika socjalnego i analizy sytuacji danej rodziny.

W porównaniu z ubiegłym rokiem liczba rodzin objętych asystą rodzinną uległa zmniejszeniu.

Wspieranie rodziny, w ramach asystenta rodziny jest procesem długotrwałym, dającym bardzo trudno osiągalne i wymierne efekty działania, powodującym doprowadzenie rodziny do istotnych zmian postępowania członków rodziny i ich sytuacji życiowej, niwelowania destruktywnych zachowań członków rodziny, samodzielności w realizowaniu spraw rodzinnych, podniesieniu jakości życia członków rodziny.

Działania asystentów rodziny ukierunkowane były przede wszystkim na utrzymaniu dzieci w ich naturalnym środowisku. Asystent rodziny obejmował wsparciem łącznie 46 dzieci w rodzinach objętych pomocą w formie asystenta.

W ramach swoich obowiązków asystent rodziny w razie potrzeby brał udział w zespołach do spraw oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. Są to zespoły powoływane przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, które monitorują i analizują sytuację rodzin pod kątem możliwości powrotu dzieci do naturalnego środowiska.

Asystent realizując plan pomocy rodzinie współpracował przede wszystkim z przedstawicielami:

- 1) Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Żaganiu
- 2) placówek oświatowych,
- 3) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Małomicach,
- 4) służbą medyczną (np. lekarze rodzinni, pielęgniarki środowiskowe)

- 7) Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu
- 8) Komendy Powiatowej Policji w Żaganiu – Komisariat w Szprotawie,
- 9) placówek opiekuńczo –wychowawczych,
- 10) sądu, prokuratury.

Asystent rodziny pracuje z rodzinami wieloproblemowymi. Wymaga to od niego szerokiej wiedzy i umiejętności niezbędnych do realizacji zadań oraz profesjonalizmu zachowań w trudnych okolicznościach.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Małomicach zatrudnił w 2018 r. jednego asystenta rodziny na umowę o pracę w ramach zadaniowego czasu pracy na pełen etat.

Model pracy z rodziną objętą asystą rodzinną zakłada współpracę pracowników socjalnych i asystenta rodziny na każdym etapie pracy z rodziną. Współpraca pracowników socjalnych z asystentem rodziny ma charakter ciągły począwszy od fazy planowania, konstruowania długoterminowych celów (w oparciu o narzędzie jakim jest plan pracy z rodziną i kontrakt socjalny), również poprzez pozostałe fazy: realizacji planu (radzenie sobie z napotkanymi przeszkodami, podejmowanie interwencji, dokonywanie koniecznych zmian w ustalaniu celów głównych i szczegółowych zawartych w kontraktach socjalnych i planach pracy współpraca z partnerami w obszarze wspierania rodziny), a także w fazie monitorowania rodziny. Pracownicy socjalni w początkowym etapie współpracy służą asystentowi, zarówno posiadaną wiedzą teoretyczną, jak i swoim doświadczeniem w pracy z konkretną rodziną. Natomiast w etapach późniejszych współpraca polega na wymianie posiadanych informacji –często znacznie szerszych ze strony asystenta z uwagi na dużą częstotliwość kontaktów oraz zdobyte przez członków rodziny zaufanie. Jednak to pracownicy socjalni podejmują ostateczne decyzje w ważnych kwestiach dotyczących rodziny i wyznaczają wspólne kierunki działań dla siebie i asystenta rodziny w zakresie realizacji działań, mających na celu wsparcie potrzebujących rodzin.

Współpraca pomiędzy pracownikami oparta jest na partnerstwie rozwoju kompetencji, współpracy merytorycznej, rozwój osobisty i rozwój samoświadomości. Pracownicy socjalni włączają asystenta rodziny w spotkania o charakterze interdyscyplinarnym celem nawiązania jak największej sieci kontaktów, która następnie stanowić będzie jego kapitał kompetencyjny.

Współpraca tych pracowników ma na celu wzajemne uzupełnianie się w zakresie posiadanych zasobów i podejmowanie jednolitego kierunku działań wobec adresatów pracy socjalnej. Asystent rodziny i pracownicy socjalni uzupełniają się w podejmowanych działaniach i wymieniają nie tylko wiedzą na temat danej rodziny ale również swoim doświadczeniem, a wszystko po to aby osiągnąć jak najbardziej zadawalające wyniki w podejmowanych działaniach i tym samym, jak najlepiej pomóc rodzinom słabszym społecznie.

W 2018 roku, Gmina Małomice uczestniczyła w realizacji „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2018”, którego celem było wspomaganie i wspieranie jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego w budowaniu systemu wspierania rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez dofinansowanie zatrudnienia asystentów rodziny. Na realizację tego programu pozyskano kwotę 23 159,00 zł, co pozwoliło częściowo pokryć koszty zatrudnienia asystenta rodziny.

V. Finansowanie pobytu dzieci w rodzinie zastępczej lub innej placówce

Zgodnie z art. 191 ust.8 i 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2018 r., poz.998 z późn. zm.), w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej, gmina właściwa ze względu zamieszkania dziecka, ponosi odpłatność za jego pobyt w pierwszym roku 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w drugim roku pobytu 30%, w trzecim i następnych 50%.

W 2018 roku przy udziale gminy na realizację powyższego zadania OPS wydatkował: 44 993,66zł.

W roku 2018 2 dzieci zostało umieszczona w pieczy zastępczej z tego:

1 dziecko w instytucjonalnej pieczy zastępczej;

1 dziecko w rodzinie zastępczej zawodowej znajdującej się na terenie powiatu żagańskiego.

Koszty gminy przedstawiają Tabele nr 1 i nr 2.

Tabela nr 1

Koszt współfinansowania pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych:

Forma pieczy zastępczej	Liczba dzieci, za które OPS ponosi odpłatność kosztów pobytu w pieczy zastępczej	Liczba rodzin, z których pochodzą dzieci w pieczy zastępczej	Kwota
1	2	3	4
Instytucjonalna	2	2	24 871,94zł

Tabela nr 2

Koszt współfinansowania pobytu dzieci w rodzinach zastępczych:

Forma pieczy zastępczej	Liczba dzieci, za które OPS ponosi odpłatność kosztów pobytu w pieczy zastępczej	Liczba rodzin, z których pochodzą dzieci w pieczy zastępczej	Kwota
1	2	3	4
Rodzina zastępcza spokrewniona	1	1	4 967,64zł
Rodzina zastępcza zawodowa	1	1	15 154,08zł
Razem	2	2	20 121,72zł

VI. Potrzeby związane z realizacją zadań wykonywanych z zakresu wspierania rodziny w roku 2019.

1. Kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny, który będzie współpracował z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo wychowawcze, obejmując je wsparciem – możliwość otrzymania dotacji celowej z budżetu państwa.

2. Podnoszenie kwalifikacji asystenta rodziny.

3. Podnoszenie kwalifikacji pracowników zajmujących się pracą z rodziną poprzez udział w szkoleniach i innych formach kształcenia.

4. Zapewnienie środków na współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

5. Rozwój poradnictwa psychologicznego i prawnego oraz utworzenie grupy wsparcia dla rodzin.

6. Realizacja ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w związku z urodzeniem dziecka z ciężką chorobą i niepełnosprawnością.

7. Promowanie rodzicielstwa poprzez utworzenie na terenie Gminy Małomice rodzin wspierających.

8. Rozważenie utworzenia na terenie Gminy Małomice placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, zapewniającej opiekę, wychowanie, pomoc w nauce organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Uzasadnienie

Zgodnie art. 179 ust 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Burmistrz składa Radzie Miasta roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Mając na względzie realizację obowiązków ustawowych podjęcie stosowanej uchwały jest zasadne.